

Od Redakcji

Z przyjemnością przekazujemy w ręce Czytelnika piętnasty tom wydawnictwa ciągłego „*Studia Politicae Universitatis Silesiensis*”, ukazującego się z inicjatywy Instytutu Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu Śląskiego. Autorami większości zamieszczonych w nim artykułów są uczestnicy IV Zjazdu Katedr i Zakładów Systemów Politycznych, który odbył się w dniach 12—14 maja 2015 roku w Wiśle-Jaworniku. Tematyka Zjazdu skoncentrowana była na badaniach dotyczących specyfiki partii politycznych, dlatego teksty, które znalazły się w niniejszym tomie, są powiązane z tą problematyką.

W niniejszym zbiorze znalazło się dwanaście artykułów, które pomieszczono w dwóch działach: „Partie i systemy partyjne”, „Wybory i kampanie wyborcze”. Całość uzupełniają dwie recenzje, poświęcone publikacjom, które ukazały się na krajowym i zagranicznym rynku wydawniczym.

Dział „Partie i systemy partyjne” otwiera artykuł Jana Iwanka zatytułowany *The regional and local party in light of the definition of a political party*. Autor przedstawia w nim koncepcję *stricte* politologicznej definicji partii politycznej, podkreślając jednocześnie jej odmienną od propozycji przedstawianych przez prawników. To z kolei stanowi punkt wyjścia do rozważań nad pojęciami partii regionalnej i partii lokalnej.

Drugi artykuł w tym dziale, *Rola partii politycznych w redefiniowaniu stosunku przedstawicielskiego*, którego autorem jest Jarosław Szymanek, koncentruje uwagę Czytelnika na jednym z fundamentalnych zagadnień współczesnych demokracji, jakim jest polityczna reprezentacja. Autor, odwołując się do przykładów empirycznych, przedstawia wiele ciekawych wniosków dotyczących tego, jak obecność partii politycznych w przestrzeni publicznej wpływa na kształtowanie stosunku przedstawicielskiego.

Kolejny artykuł, *Proces „oligarchizacji” systemu partyjnego Ukrainy*, autorstwa Liany Hurskiej-Kowalczyk, prezentuje przebieg procesu uzależ-

niania ukraińskich partii politycznych od Grupy Finansowo-Przemysłowej. Doprowadził on do tego, że ugrupowania polityczne w rzeczywistości zaczęły odgrywać rolę grup nacisku struktur oligarchicznych. To z kolei nadało specyficzny kształt ukraińskiemu życiu politycznemu.

W następnym artykule, *Czeska i węgierska prawica: ODS i Fidesz w rodzimych systemach partyjnych. Próba analizy jakościowej i ilościowej*, Sebastian Kubas podejmuje analizę siły i pozycji, jaką posiadają dominujące ugrupowania prawicowe w Czechach (ODS) i na Węgrzech (Fidesz).

Z kolei Paweł Laidler w artykule *Republikanie i Demokraci wobec procesu judykalizacji amerykańskiej polityki. Analiza z perspektywy problemu legalizacji małżeństw osób tej samej płci* analizuje dyskurs polityczny na temat judykalizacji polityki z perspektywy ewolucji statusu prawnego mniejszości seksualnych w Stanach Zjednoczonych Ameryki.

W kolejnym opracowaniu, *Geneza i instytucjonalizacja Koalicji Kanaryjskiej*, Marek Gołosz analizuje znaczenie tej partii na hiszpańskiej scenie politycznej. Ugrupowanie to powstało 1993 roku i od tego czasu nieprzerwanie sprawuje władzę na archipelagu Wysp Kanaryjskich. Autor stara się dotrzeć do przyczyn powstania tego ugrupowania oraz nakreślić proces jego organizacyjnej i programowej konsolidacji, a w końcu także wyjaśnić fenomen jej wyborczej i parlamentarnej stabilności.

W przedostatnim artykule prezentowanego działu, zatytułowanym *Stanowiska polskich partii politycznych wobec religii i Kościoła. Propozycja typologii*, Krzysztof Kowalczyk analizuje założenia programowe ugrupowań parlamentarnych z lat 1991—2011 w kwestii stosunku do religii i Kościoła katolickiego. Problematyka ta stanowi punkt odniesienia dla zaproponowania autorskiej typologii, co porządkuje wiedzę w tym obszarze i ma niezaprzeczalną wartość eksplanacyjną.

Dział „Partie i systemy partyjne” zamyka artykuł Tomasza Kozieli *Elita polityczna Ligi Polskich Rodzin (2001—2007)*, który jest poświęcony relacjom wewnątrz Ligi Polskich Rodzin. Autor udowadnia, że realną władzę w tej partii sprawowała grupa ludzi wywodząca się ze środowiska Młodzieży Wszechpolskiej, a skupiona wokół Romana Giertycha, przewodniczącego Kongresu i prezesa LPR. Podporządkowując sobie organy statutowe ugrupowania i przekształcając je w instrument realizacji własnych interesów, doprowadziła do zablokowania mechanizmów wewnętrznej demokracji w tym ugrupowaniu.

Dział „Wybory i kampanie wyborcze” otwiera artykuł Macieja Drzonka *„Wieczni prezydenci” są do pokonania. Spostrzeżenia po wyborach samorządowych 2014 roku*, w którym autor zwraca uwagę na fenomen „wiecznych prezydentów” (wielokadencyjnych) w miastach na prawach powiatu. Analizując przebieg elekcji z 2014 roku, wskazuje na zależności pomiędzy poparciem partii politycznych dla „wiecznych prezydentów” a uzyskiwanymi przez nich wynikami wyborczymi.

Z kolei Agnieszka Łukasik-Turecka w artykule *Nieodpłatne audycje wyborcze w publicznym radiu jako narzędzie komunikowania polskich partii politycznych w kampaniach wyborczych* za punkt odniesienia dla zbadania tytułowego problemu wybrała kampanie wyborcze z lat 2011—2014. Autorka przedstawia sposoby wykorzystania przez komitety wyborcze czasu antenowego w ramach nieodpłatnych audycji wyborczych, omawia błędy popełniane przez komitety wyborcze podczas tworzenia audytywnych spotów wyborczych, a także wskazuje, co należałoby zmienić, aby partie polityczne mogły skuteczniej komunikować się z wyborcami za pomocą nieodpłatnych audycji wyborczych w publicznym radiu.

Tłem kolejnego artykułu, autorstwa Szymona Kołodzieja, *Wizerunek polityczny Andrzeja Dudy w prezydenckiej kampanii wyborczej Prawa i Sprawiedliwości w 2015 roku* jest VI powszechna elekcja prezydencka w Polsce. Autor poszukuje przyczyn wyborczego zwycięstwa kandydata Prawa i Sprawiedliwości.

W ostatnim artykule proponowanego działu, zatytułowanym *Geneza i ewolucja ustawodawstwa wyborczego w Republice Estońskiej po 1991 roku* Jakub Mielewczyk analizuje zmiany w estońskim systemie wyborczym w latach 1992—2015. Autor zwraca szczególną uwagę na następujące obszary: dążenie do redukcji podmiotów wyborczych i kandydatów biorących udział w elekcjach, zwiększenie liczby mandatów rozdzielanych na poziomie okręgów wyborczych oraz zwiększenie frekwencji wyborczej.

Mamy nadzieję, że teksty, które znalazły się w niniejszym tomie, spełnią oczekiwania Czytelników.

Redaktorzy tomu